

OPISU MODUŁU KSZTAŁCENIA (SYLABUS)
dla przedmiotu *Prawoznawstwo* na kierunku *Prawo europejskie*

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu kształcenia:
Prawoznawstwo
2. Kod modułu kształcenia:
10-PZ-pre1-s
3. Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy albo fakultatywny):
Obowiązkowy
4. Kierunek studiów:
Prawo europejskie
5. Poziom studiów (I lub II stopień albo jednolite studia magisterskie):
I stopień
6. Rok studiów:
I
7. Semestr (zimowy lub letni):
Semestr zimowy
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin:
30 godzin wykładu i 15 godzin ćwiczeń
9. Liczba punktów ECTS:
5 punktów ECTS

10. Imię i nazwisko, tytuł lub stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy lub osoby prowadzącej zajęcia:

Prof. UAM dr hab. Marzena Kordela (kordela@amu.edu.pl)

mgr Michał Wieczorkowski

11. Język wykładowy:

Język polski

II. Informacje szczegółowe

1. Cel modułu kształcenia:

Dogłębne przyswojenie przez studenta wiedzy z zakresu podstaw prawoznawstwa oraz nauk politycznych.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy:

a) elementarna wiedza z zakresu odpowiadającego ponadgimnazjalnemu przedmiotowi dotyczącemu wiedzy obywatelskiej,

b) brak szczególnych wymagań w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

3. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych dla modułu kształcenia i odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów:

Nazwa modułu (przedmiotu) kształcenia: <i>Prawoznawstwo (PZ)</i>		
Symbol efektów kształcenia:	Po zakończeniu modułu (przedmiotu) i potwierdzeniu osiągnięcia efektów kształcenia student potrafi:	Odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów:
PZ_01	Posiada należyłą wiedzę ze sfery podstawowej terminologii prawoznawczej, obejmującej wprowadzenie do języka prawnego, prawniczego oraz języków podstawowych nauk pomocniczych (np. socjologii, psychologii społecznej, ekonomii, etyki). Potrafi odróżnić poziom języka prawnego od języka prawniczego oraz dokonać – na poziomie elementarnym – właściwego opisu danego zjawiska prawnego. Następuje wyraźna profesjonalizacja języka: odpowiednie dziedziny zaczynają być opisywane językiem prawniczym w miejsce języka powszechnego.	K_W01-03 K_U01-03, 07

PZ_02	<p>Ma ugruntowaną wiedzę co do drębności metodologii pracy prawnika oraz posiada fundamentalny zestaw schematów argumentacyjnych, do których następuje odwołanie w sferze tworzenia, wykładni i stosowania prawa.</p> <p>W rozstrzyganiu elementarnych kwestii prawnych używa poprawnie odpowiednich metod argumentacyjnych. W sferze kształtowania się prawa potrafi odróżnić stanowienie od innych typów, w sferze egzekucji prawa – potrafi wyodrębnić i należyście zastosować określone grupy dyrektyw interpretacyjnych i inferencyjnych, zaś w serze stosowania prawa – potrafi korzystać ze schematu prawidłowo skonstruowanej decyzji.</p> <p>Potrafi wykazać, że dany akt normatywny odpowiada formalnie i treściowo wzorcowi danego typu aktów. Potrafi sam skonstruować (w zakresie elementarnym) taki akt.</p> <p>Potrafi dokonywać aktów kwalifikacji danych stanów rzeczy, zachowań, procesów itp. z punktu widzenia posiadanej wiedzy na temat modalności deontycznych.</p> <p>Posiada kompetencje do skonstruowania elementarnego aktu normatywnego, z uwzględnieniem wyróżnionych typów przepisów. Ma kompetencje do wstępnej oceny legalności i konstytucyjności danego aktu normatywnego.</p> <p>Dysponuje kompetencjami do przeprowadzenia podstawowego aktu wykładni przepisów prawnych. Ma kompetencje do wyszukiwania aktualnych przepisów, analizy aktów normatywnych z punktu widzenia ich obowiązywania oraz stosowania.</p>	K_W01-03 K_U01- 04, 09 K_K01-03, 07, 10
PZ_03	<p>Ma świadomość kompleksu współzależności między systemem prawnym a innymi systemami kontroli społecznej: moralnym, religijnym, obyczajowym. Zdaje sobie sprawę z konsekwencji działań prawnych: prawotwórczych, interpretacyjnych i w zakresie egzekucji prawa. Wie, że działalność prawnika skutkuje poza sferą prawa.</p> <p>Posiada kompetencje do odróżniania działania różnych sfer normatywnych: prawnej, moralnej, religijnej, obyczajowej, organizacji społecznych. Ma kompetencje do uzasadnienia kwalifikacji danego przypadku jako <i>secundum legem, praeter legem</i> oraz <i>contra legem</i>.</p>	K_W05-09 K_K07

4. Treści kształcenia:

Nazwa modułu (przedmiotu) kształcenia: Prawoznawstwo (PZ)		
Symbol treści kształcenia:	Opis treści kształcenia:	Odniesienie do efektów kształcenia modułu:
TK_01	<p>I</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Systemy normatywne: pojęcie, składniki, wymogi formalne. 2. Elementy składowe systemu normatywnego – normy postępowania jako wypowiedzi o funkcji pozaopisowej (obok wypowiedzi pełniących rolę ekspresywną /m.in. oceny/ oraz performatywną). 3. Budowa normy postępowania. 4. Koncepcje norm prawnych. 5. Rodzaje norm prawnych. 6. Teorie obowiązywania norm postępowania. 7. Związki między systemem prawnym a państwem 	PZ_01-03

TK_02	<p>II</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Źródła powstania i poznania prawa. 2. Podstawowe typy kształtowania się prawa: stanowienie, umowa (prawotwórcza), kształtowanie się prawa zwyczajowego, precedens prawotwórczy. 3. Systemy prawne typu <i>civil law</i> i <i>common law</i>. 4. Typy kultur politycznych. 	PZ_01-03
TK_03	<p>III</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie aktu normatywnego. 2. Części składowe (konieczne i fakultatywne) aktu normatywnego. 3. Pojęcie przepisu prawnego. 4. Rodzaje przepisów prawnych ze względu na strukturę aktu normatywnego. 5. Język prawny a język prawniczy. 6. Typy aktów normatywnych. 7. Akty powszechnie obowiązujące i akty o charakterze wewnętrznym. 8. System aktów normatywnych Konstytucji RP. 9. System organów państwowych a kompetencje prawotwórcze. 	PZ_01-02
TK_04	<p>IV</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Interpretacja przepisów prawnych jako jedna z czynności egzegetycznych. 2. Pojęcie prawodawcy racjonalnego. 3. Pojęcie interpretacji (wykładni) prawa. 4. Teorie wykładni prawa. 5. Moc wiążąca efektów wykładni. 6. Dyrektywy interpretacyjne i ich rodzaje. 7. Etapy wykładni prawa. 	PZ_01-03
TK_05	<p>V</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inferencja z norm prawnych jako jedna z czynności egzegetycznych. 2. Pojęcie reguł inferencyjnych i ich rodzaje. 3. Schematy inferencji prawniczej. 	PZ_01-03
TK_06	<p>VI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reguły kolizyjne jako jeden z rodzajów reguł egzegezy tekstu prawnego. 2. Spójność, zupełność oraz otwartość/zamkniętość systemu normatywnego. 3. Luki w prawie (logiczne, konstrukcyjne, aksjologiczne). 4. Poziomy i pionowy system prawa. 	PZ_01-03
TK_07	<p>VII</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realizowanie a przestrzeganie prawa. 2. Postawy wobec prawa (konformizmu, oportunistu, legalizmu). 3. Podstawowe czynniki wpływające na przestrzeganie prawa. 4. Pojęcie sankcji i jej rodzaje. 5. Funkcja zasady <i>ignorantia iuris nocet</i>. 	PZ_01-03
TK_08	<p>VIII</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie stosowania prawa. 2. Etapy stosowania prawa i problem sekwencyjności poszczególnych części. 3. Typy stosowania prawa. 4. Status sylogistycznego modelu stosowania prawa we współczesnym prawoznawstwie. 5. Typy podmiotów publicznych legitymowanych do stosowania prawa. 	PZ_01-03
TK_09	<p>IX</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie stosunku prawnego jako stosunku społecznego. 2. Elementy składowe stosunku prawnego: podmiot, przedmiot i treść. 3. Fakty prawne. 4. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnej. 5. Rodzaje stosunków prawnych. 	PZ_01-03

TK_10	X 1. Pojęcie i rodzaje modalności deontycznych. 2. Podstawowe i pochodne modalności deontyczne. 3. Sytuacja prawna. 4. Złożone sytuacje prawne. 5. Prawa podmiotowe jako złożone sytuacje prawne.	PZ_01-03
TK_11	XI 1. Państwo prawne jako podstawowa doktryna prawna. 2. Pojęcie sprawiedliwości. 3. Formuły sprawiedliwości. 4. Konflikty między normami prawnymi a moralnymi. 5. Niezależność walidacyjna prawa i moralności: pojęcie, źródła kontrowersyjnych interpretacji.	PZ_01-03

5. Zalecana literatura:

1. S. Wronkowska, *Podstawowe pojęcia prawa i prawoznawstwa*, Ars boni et Aequi, Poznań 2003.
2. A. Bator, W. Gromski, A. Kozak, S. Kaźmierczyk, Z. Pulka, *Wprowadzenie do nauk prawnych. Leksykon tematyczny*, Warszawa 2006.
3. T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, *Wstęp do prawoznawstwa*, Warszawa 2011.
4. A. Korybski, L. Leszczyński, A. Pieniążek, *Wstęp do prawoznawstwa*, Lublin 2003.
5. A. Kość, *Podstawy filozofii prawa*, Lublin 2005.
6. W. Lang, *Prawo i moralność*, Warszawa 1989.
7. W. Lang, J. Wróblewski, *Sprawiedliwość społeczna i nieposłuszeństwo obywatelskie w doktrynie politycznej USA*, Warszawa 1984.
8. L. Morawski, *Wstęp do prawoznawstwa*, wyd. VIII, Toruń 2004.
9. J. Nowacki, Z. Tobor, *Wstęp do prawoznawstwa*, Warszawa, wyd. najnowsze.
10. H. Olszewski, M. Zmierczak, *Historia doktryn politycznych i prawnych*, Poznań 1994.
11. G. Seidler, H. Groszyk, J. Malarczyk, A. Pieniążek, *Wstęp do nauki o państwie i prawie*, Lublin, wyd. najnowsze.
12. M. Szyszkowska, *Zarys filozofii prawa*, Temida2, Białystok 1996.
13. J. Zajadło, *Formuła Radbrucha*, Gdańsk 2001.
14. Z. Ziemiński, *O pojmowaniu sprawiedliwości*, Lublin 1992.
15. Z. Ziemiński, *Sprawiedliwość społeczna jako pojęcie prawne*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 1996.
16. M. Zirk-Sadowski, *Wprowadzenie do filozofii prawa*, „Zakamycze” 2000.

7. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp.:

Informacje o charakterze i dostępności materiałów potrzebnych do zajęć przekazują prowadzący zajęcia na początku roku akademickiego.

III. Informacje dodatkowe

1. Odniesienie efektów kształcenia i treści kształcenia do sposobów prowadzenia zajęć i metod oceniania:

Nazwa modułu (przedmiotu) kształcenia: <i>Prawoznawstwo (PZ)</i>			
Symbol efektu kształcenia dla modułu:	Symbol treści kształcenia realizowanych w trakcie zajęć:	Sposoby prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów kształcenia:	Metody oceniania stopnia osiągnięcia założonego efektu kształcenia:
PZ_01	TK_01-11	Wykład i ćwiczenia	Wykład: egzamin pisemny bądź ustny. Ćwiczenia: kolokwium.
PZ_02	TK_01-11	j.w.	j.w.
PZ_03	TK_01-11	j.w.	j.w.

Przykładowe – podstawowe – pytania-zadania egzaminacyjne są identyczne jak powyższe opisy poszczególnych treści kształcenia.

Przykładowe – podstawowe – pytania-zadania zaliczeniowe podaje prowadzący ćwiczenia na zajęciach.

Nie wszystkie treści kształcenia muszą być zrealizowane na zajęciach – niektóre mogą być przez prowadzącego zalecone do samodzielnego opracowania przez studentów w ramach oczekiwanej od nich tzw. pracy własnej.

2. Obciążenie pracą studenta (punkty ECTS):

Nazwa modułu (przedmiotu) kształcenia: <i>Prawoznawstwo (PZ)</i>	
Forma aktywności:	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności:
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	Studia stacjonarne: 30 godzin wykładu 15 godzin ćwiczeń
Praca własna studenta (łącznie wszystkie formy)	Studia stacjonarne: 105 godzin
Suma godzin	150
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu (przedmiotu)	5

3. Sumaryczne wskaźniki ilościowe:

Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich:

5 punktów ECTS.

Student otrzymuje wszystkie ww. punkty ECTS za ostateczne zaliczenie całego modułu *Prawoznawstwo*, tzn. za zaliczenie konwersatorium oraz złożenie z oceną pozytywną egzaminu z tego przedmiotu. W skład całego modułu wchodzi wykład oraz ćwiczenia.

4. Kryteria oceniania:

Stosuje się następujące kryteria oceny studenta:

- a) **opanowanie elementarnego języka prawnego i prawniczego,**
- b) **prawidłowe odnoszenie określonego typu terminologii prawniczej do danej dziedziny,**
- c) **posługiwanie się określonego typu argumentacją prawniczą,**
- d) **posługiwanie się – na poziomie elementarnym – regułami egzegezy prawniczej,**
- e) **należyte odróżnianie argumentacji prawniczej od pozaprawniczej,**
- f) **posiadanie zupełnego obrazu zagadnień prawniczych (w wersji elementarnej),**
- g) **odróżnianie porządku prawnego od porządku politycznego.**